

Eastern Partnership
ROAD SAFETY OBSERVATORY

Funded by
the European Union

APRILIE 2026

SIGURANȚA RUTIERĂ ÎN PARTENERIATUL ESTIC DIN PUNCT DE VEDERE AL DATELOR – 2026

**ÎN URMA STANDARDELOR EUROPENE:
DECALAJE ÎN MATERIE DE SIGURANȚĂ
RUTIERĂ ÎNTRE ȚĂRILE PARTENERIATULUI
ESTIC ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ**

Întocmit de Echipa de prelucrare a datelor din cadrul Observatorului pentru
siguranța rutieră al Parteneriatului estic (EaP RSO):
Mariam Lobjanidze

DISCLAIMER

Acest document a fost elaborat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Conținutul acestui document este responsabilitatea exclusivă a Observatorului pentru siguranța rutieră al Parteneriatului estic (EaP RSO) și nu poate fi considerat în niciun caz ca reflectând poziția Uniunii Europene.

INTRODUCERE

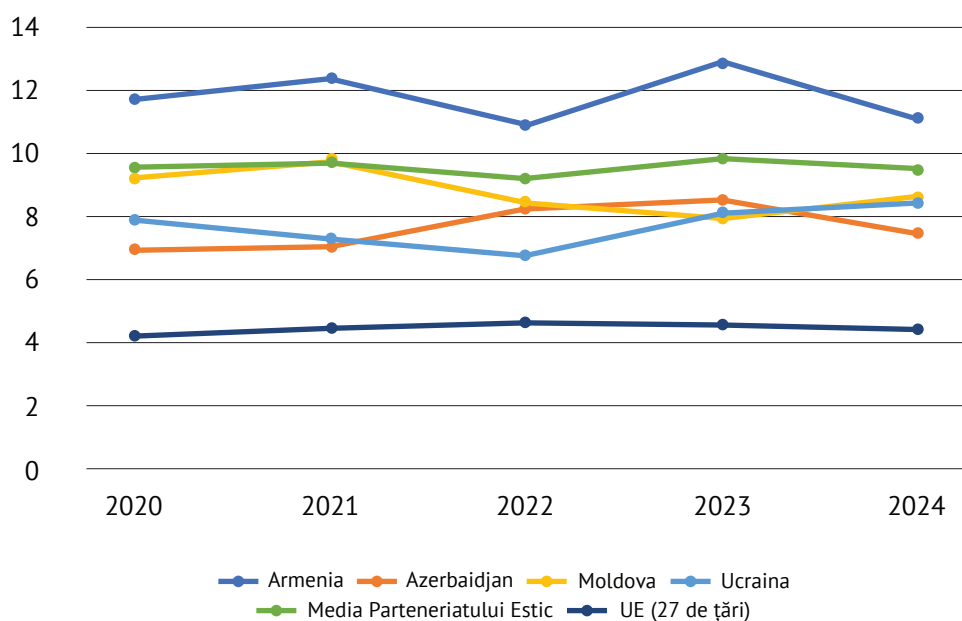
Observatorul pentru siguranța rutieră al Parteneriatului estic (EaP RSO) urmărește să sprijine elaborarea de politici de siguranță rutieră bazate pe dovezi prin îmbunătățirea disponibilității, comparabilității și analizei datelor în întreaga regiune. Ca parte a acestui demers, EaP RSO a elaborat o sinteză a unora dintre principalii indicatori de siguranță rutieră din țările sale membre: Armenia, Azerbaidjan, Moldova și Ucraina. Prezentarea generală include ratele deceselor și ale vătămarilor cauzate de accidente rutiere, precum și nivelurile de motorizare, oferind informații relevante privind diferențele în rezultatele în materie de siguranță rutieră și expunerea la riscurile din trafic. Prin prezentarea acestor cifre într-un context comparativ, Observatorul intenționează să sublinieze provocările constante și să informeze mecanismele de intervenție direcționată pentru a se alinia mai îndeaproape standardelor UE în materie de siguranță.

DECESE CAUZATE DE ACCIDENTE RUTIERE: ARMENIA, AZERBAIDJAN, MOLDOVA ȘI UCRAINA

Ratele deceselor cauzate de accidente rutiere continuă să reprezinte o provocare majoră pentru siguranța publică în Armenia, Azerbaidjan, Moldova și Ucraina, toate cele patru țări înregistrând în mod constant rate mai ridicate decât media Uniunii Europene pe parcursul perioadei 2020-2024. În 2024, rata medie a deceselor cauzate de accidente rutiere în țările Parteneriatului Estic a ajuns la 9,5 decese la 100.000 de locuitori, de peste două ori mai mare decât media UE (27), de 4,5 decese la 100.000 de locuitori. Armenia a înregistrat cea mai ridicată rată, de 11,1 decese la 100.000 de locuitori, depășind semnificativ nivelul de referință al UE. Moldova (8,6) și Ucraina (8,5) s-au situat, de asemenea, cu mult peste media UE, în timp ce Azerbaidjanul a raportat cea mai scăzută rată dintre cele patru țări, de 7,5 decese la 100.000 de locuitori (Figura 1). Deși Ucraina a înregistrat cel mai mare număr absolut de decese cauzate de accidente rutiere (3.202), populația sa numeroasă determină rate pe cap de locuitor comparativ mai scăzute decât cele din Armenia. În schimb, Armenia, cu o populație mai redusă, înregistrează cea mai ridicată rată a mortalității rutiere raportate la populație, ilustrând impactul disproporționat a deceselor în accidente rutiere în țările mai puțin populate.

Pe parcursul perioadei 2020-2024, media regională a fluctuat între 9,2 și 9,8 decese la 100.000 de locuitori, indicând progrese limitate în reducerea numărului de decese cauzate de accidente rutiere. Armenia a înregistrat în mod constant cea mai ridicată povară a deceselor cauzate de accidente rutiere raportată la populație, în timp ce Ucraina a prezentat o creștere după 2022, rata urcând de la 6,8 în 2022 la 8,6 în 2024. În pofida unor variații la nivel național, discrepanța persistentă față de UE evidențiază provocările continue în materie de siguranță rutieră din regiune și subliniază necesitatea consolidării intervențiilor bazate pe dovezi pentru reducerea numărului de decese și apropierea de standardele europene privind siguranța rutieră.

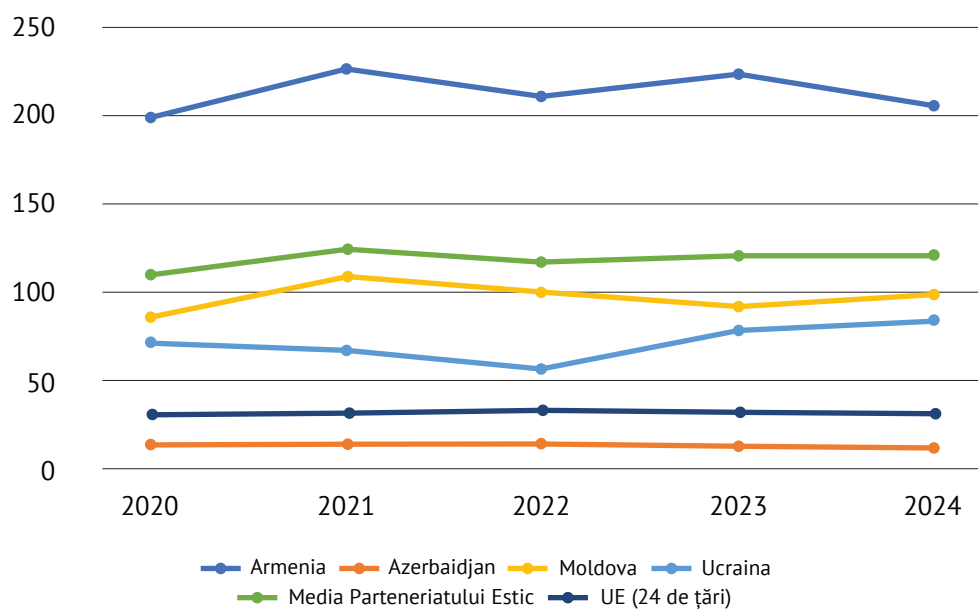
Figura 1. Decese cauzate de accidente rutiere la 100.000 de locuitori

Sursa: Azerstat, Armstat, Biroul Național de Statistică al Moldovei (NBS Moldova), Poliția de Patrulare a Ucrainei, Eurostat, Consiliul European pentru Siguranța Transporturilor

TRAUME CAUZATE DE ACCIDENTE RUTIERE: ARMENIA, AZERBAIDJAN, MOLDOVA ȘI UCRAINA

Similar deceselor cauzate de accidente rutiere, vătămările cauzate de accidente rutiere reprezintă o provocare persistentă în materie de siguranță rutieră în Armenia, Azerbaidjan, Moldova și Ucraina, majoritatea acestor țări raportând în mod constant rate ale vătămărilor semnificativ mai ridicate decât media UE în perioada 2020-2024. În 2024, rata medie a vătămărilor cauzate de accidente rutiere în țările Parteneriatului Estic a ajuns la 120,8 vătămări la 100.000 de locuitori, fiind de aproape patru ori mai mare decât media UE (24), de 31,7 vătămări la 100.000 de locuitori. Dintre cele patru țări, Armenia a înregistrat cea mai ridicată rată, de 204,5 vătămări la 100.000 de locuitori, depășind semnificativ atât media regională, cât și nivelul de referință al UE. Moldova (98,0) și Ucraina (84,6) au raportat, de asemenea, rate ale vătămărilor considerabil mai ridicate comparativ cu media UE, în timp ce Azerbaidjanul a înregistrat cea mai scăzută rată, de 11,7 vătămări la 100.000 de locuitori (Figura 2).

Pe parcursul perioadei 2020–2024, rata medie a vătămărilor cauzate de accidente rutiere în țările Parteneriatului Estic a fluctuat între 109,5 și 124,7 vătămări la 100.000 de locuitori, indicând progrese limitate în reducerea poverii generate de vătămările cauzate de accidente rutiere. Armenia a înregistrat în mod constant cele mai ridicate rate ale vătămărilor din regiune, menținându-se peste 175 de vătămări la 100.000 de locuitori pe întreaga perioadă analizată. Ucraina a prezentat o tendință ascendentă după 2022, rata crescând de la 56,4 în 2022 la 84,6 în 2024, în timp ce Moldova a rămas relativ stabilă, cu fluctuații moderate. În pofida variațiilor dintre țări, diferența persistentă față de nivelurile înregistrate în UE evidențiază provocările continue în materie de siguranță rutieră și necesitatea unor măsuri specifice, orientate nu doar spre reducerea numărului de decese cauzate de accidente rutiere, ci și spre prevenirea vătămărilor rutiere nefatale.

Figura 2. Vătămări cauzate de accidente rutiere la 100.000 de locuitori

Sursa: Azerstat, Armstat, Biroul Național de Statistică al Moldovei (NBS Moldova), Poliția de Patrulare a Ucrainei, Eurostat, Consiliul European pentru Siguranța Transporturilor

IMPACTUL DECESELOR ȘI AL TRAUMATISMELOR ÎN RAPORT CU NIVELUL DE MOTORIZARE

Nivelurile de motorizare continuă să difere considerabil între Armenia, Azerbaidjan, Moldova și Ucraina, influențând atât gradul de expunere la riscurile din traficul rutier, cât și gravitatea consecințelor în materie de siguranță rutieră. În 2024, Moldova a înregistrat cea mai ridicată rată de motorizare, cu 480 de vehicule la 1.000 de locuitori, urmată de Armenia, cu un nivel moderat de motorizare, de 312 vehicule la 1.000 de locuitori. Ucraina (245) și Azerbaidjanul (184) au continuat să înregistreze niveluri de motorizare semnificativ mai scăzute comparativ cu celelalte țări, reflectând modele diferite de mobilitate în regiune (Figura 3).

Comparativ cu indicatorii privind decesele și traumele cauzate de accidente rutiere, datele din 2024 demonstrează că un nivel mai ridicat de motorizare nu conduce automat la rezultate mai slabe în materie de siguranță rutieră, însă crește expunerea la riscurile potențiale din trafic. Țările cu niveluri mai ridicate de motorizare, în special Moldova, se confruntă cu o interacțiune mai intensă între participanții la trafic și vehicule, ceea ce face esențiale planificarea eficientă a infrastructurii, aplicarea reglementărilor și gestionarea traficului pentru a preveni creșterea numărului de accidente și victime.

Armenia, în pofida unui nivel mai redus de motorizare (312 vehicule la 1.000 de locuitori), continuă să înregistreze unele dintre cele mai ridicate rate ale deceselor și vătămarilor cauzate de accidente rutiere din regiune, ceea ce sugerează că factori care depășesc nivelul de motorizare - inclusiv calitatea infrastructurii rutiere, gestionarea vitezei, aplicarea reglementărilor, standardele de siguranță ale vehiculelor și intervenția după producerea accidentelor - joacă un rol important în determinarea rezultatelor în materie de siguranță rutieră.

În schimb, Ucraina și Azerbaidjanul prezintă niveluri relativ scăzute de motorizare, însă ambele continuă să înregistreze indicatori de siguranță rutieră care depășesc valorile de referință ale UE. În cazul Ucrainei, populația numeroasă reduce ratele raportate la numărul de locuitori, însă numărul absolut al accidentelor și victimelor rămâne semnificativ. Azerbaidjanul, deși are cel mai scăzut nivel de motorizare din regiune, continuă să se confrunte cu provocări în materie de siguranță rutieră, ceea ce evidențiază faptul că o densitate mai redusă a vehiculelor nu se traduce în mod automat într-un mediu rutier mai sigur.

Per ansamblu, datele din 2024 confirmă că nivelul de motorizare reprezintă doar unul dintre factorii care influențează rezultatele în materie de siguranță rutieră. Strategiile eficiente de siguranță rutieră necesită o abordare cuprinzătoare, care să vizeze nu doar creșterea numărului de vehicule, ci și îmbunătățirea infrastructurii, consolidarea aplicării reglementărilor, comportamentul participanților la trafic, standardele de siguranță ale vehiculelor și sistemele de intervenție în situații de urgență. Rezultatele evidențiază necesitatea unor strategii integrate de siguranță rutieră, care să abordeze nu doar creșterea numărului de vehicule, ci și factorii sistemici care amplifică sau reduc riscul asociat traficului rutier.

Figura 3. Ratele de motorizare în 2024 (numărul de autovehicule la 1.000 de locuitori)

Sursa: Azerstat, Armstat, Biroul Național de Statistică al Moldovei (NBS Moldova), Ministerul Dezvoltării Comunităților și Teritoriilor din Ucraina, Profilurile de țară ale Băncii Mondiale privind siguranța rutieră (WB Road Safety Country Profiles)

CONCLUZIE

Siguranța rutieră continuă să reprezinte o provocare majoră de politică publică în țările Parteneriatului Estic, ratele deceselor și ale vătămarilor cauzate de accidente rutiere menținându-se peste mediile înregistrate în UE. Datele din 2024 arată că nivelul de motorizare, în sine, nu determină rezultatele în materie de siguranță rutieră, întrucât atât țările cu parcuri auto mai mari, cât și cele cu parcuri auto mai mici continuă să se confrunte cu provocări semnificative în acest domeniu. Reducerea poverii generate de vătămarile cauzate de accidente rutiere necesită o abordare cuprinzătoare, axată pe infrastructură mai sigură, aplicarea mai riguroasă a reglementărilor, îmbunătățirea comportamentului participanților la trafic, creșterea siguranței vehiculelor și asigurarea unor sisteme eficiente de intervenție de urgență. Consolidarea politicilor bazate pe dovezi și alinierea la standardele UE în materie de siguranță rutieră rămân esențiale pentru îmbunătățirea siguranței rutiere la nivelul întregii regiuni.

DESPRE OBSERVATORUL PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ AL PARTENERIATULUI ESTIC

Observatorul pentru siguranța rutieră al Parteneriatului estic (EaP RSO) este o inițiativă comună a celor cinci țări membre ale Parteneriatului estic – Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Moldova și Ucraina – cu obiectivul comun de a reduce cu 50 % numărul victimelor accidentelor rutiere până în 2030. Deținem date la nivel național și acționăm ca o forță catalizatoare pentru a consolida colectarea, gestionarea și analiza datelor naționale privind siguranța rutieră. Scopul nostru este de a monitoriza datele privind siguranța rutieră dincolo de cele derivate din accidente și de a împărtăși bunele practici pentru a contribui la crearea unui grup solid de practici bazate pe dovezi, esențiale pentru elaborarea politicilor de siguranță rutieră. Misiunea noastră este de a reduce numărul victimelor accidentelor rutiere prin îmbunătățirea calității colectării sistematice și consolidate a datelor privind decesele și traumatismele grave în accidente rutiere, în conformitate cu cele mai bune practici ale UE și internaționale. Secretariatul tehnic al Observatorului este găzduit de Georgia și este condus de ISET Policy Institute și EASST. Activitatea noastră este finanțată de UE prin Direcția Generală Vecinătate și Negocieri privind Extinderea (DG NEAR) ca parte a rețelei globale de observatoare regionale pentru siguranța rutieră sprijinite de Banca Mondială.

În esență, EaP RSO funcționează mai mult decât ca un simplu depozit de date – este o platformă globală care încurajează schimbul de bune practici, facilitează elaborarea de politici bazate pe dovezi și promovează coordonarea regională în gestionarea siguranței rutiere. Observatorul se concentrează pe cinci componente cheie: date privind siguranța rutieră, cunoștințe, resurse, instrumente și dezvoltarea rețelei, depunând eforturi pentru standardizarea colectării datelor pe baza protocoalelor CADaS și MiniCADaS, în paralel cu consolidarea capacităților în toate țările partenere. Prin programe de formare specifice, asistență tehnică și implicarea părților interesate, inclusiv a agențiilor guvernamentale, a organizațiilor societății civile și grupurilor de utilizatori vulnerabili ai drumurilor, EaP RSO creează o bază solidă pentru intervenții în domeniul siguranței rutiere bazate pe date concrete, care vor salva, în cele din urmă, vieți și vor reduce costurile economice și sociale devastatoare ale accidentelor rutiere în întreaga regiune a Parteneriatului estic.

